

on lastinaan ydinaseita, käyttävät Japanin aluevesiä, ei tarkoita ydinaseiden tuomista Japanin rajojen sisäpuolelle. Asahi Shimbun kesäkuussa 1981 tekemän kartoituksen mukaan 80% haastatetuista japanilaisista uskoi, että ydinaseita on tuotu maahan.

Professori Reischauer todisteli, että kolme ydinvoimaa vastustavaa periaatetta eivät hyödytä aseistariisuntaa, vaan ne hyödyttävät vain Neuvostoliittoa. Reischauer luennoi japanilaisille, että näiden tulisi kehittyä kansainvälisemmiksi.

Asahi Shimbun tekemän kartoituksen mukaan 47% haastatelluista kannatti täydellisesti em. kolmea periaatetta, mukaan lukien läpikulkukieltoa ja satamien hyväksikäyttökieltoa, kun taas 33% sallisi kauttakulun ja satamien käytön. 10% kannatti ydinaseiden valmistamisen ja hallussapidon kieltoa, mutta sallisi niiden tuomisen maan rajojen sisälle.

Japanissa on edelleen vahva ydinaseita vastustava mielipide. Kolme ydinvoimaa vastustavaa periaatetta on tulosta magneettikentän vastakkaisien päiden vetovoimasta. Toisessa päässä on rauhan edistäminen ydinaseita vastustamalla ja aseistariisunnalla ja toisessa päässä turvallisuuden varmistaminen aseistautumisen avulla, jota kannattivat USA:n hallitus ja Japanin konservatiivit.

Tapio Varis

(Englanninkielestä suomentanut Maija Jussilainen.)

TOY:n vuosikokous

Helsingin Lehdistöklubi, "Pressi", sai muiden ohella todistaa marraskuun päätöspäivänä Tiedotusopillisen yhdistyksen vuosikokousta, henkilövalintojen, toimintasuunnitelmien, talousarvioiden ja muiden sääntömääräisten asioiden ratkaisutilaisuutta.

Ihmiset yhdistyksen johdossa vaihtuivat 50-prosenttisesti. Voimia keräämään tai muihin koitoksiin suuntautumaan jäivät kuluvan vuoden puheenjohtaja Martti Soramäki, jota kokous kiitti menneestä, yhdistyksen monivuotinen sihteeri-

katsauksia

taloudenhoitaja Pirkko Henttonen sekä hallituksen jäsenet Heikki Hellman, Jyrki ja Kauko Pietilä sekä Harri Westermarck. Kiitoksia vaan kaikille teille!

Vapaaehtoista luovunutta seurasi uusien luottamusihmisten yksimielinen valinta. TOY ry:n uudeksi puheenjohtajaksi vuodelle 1982 valittiin assistentti Leena Paldán Tampereen yliopiston tiedotusopin laitokselta. Muiksi hallituksen jäseniksi valittiin seuraavat yhdeksän: Katarina Eskola, Pertti Hemänuus, Taisto Hujanen, Tarmo Malmberg, Jorma Mattila, Leena Pauku, Veikko Pietilä, Risto Sinkko ja Leif Åberg.

Jäsenmaksuja korotettiin jonkin verran. Vuodelta 1982 saavat jäsenet maksaa maksuja seuraavasti:

vuosijäsenet	mk 50,-
opiskelijajäsenet	mk 25,-
yhteisöjäsenet	mk 320,-

Ainajäsenyyden saa 350 mk:lla.

Tiedotustutkimuksen tilaushinta (ei-jäsenille) nousi kymptä, 50 markkaan. Painotettakoon tässä yhteydessä erityisesti, ettei jäsenmaksun lisäksi tarvitse maksaa erillistä *Tiedotustutkimuksen* tilaushintaa, vaan lehti sisältyy jäsenmaksuun.

Vuosikokous hyväksyi myös hallituksen esityksen talousarvioksi, joka päättyy 39.700 mk:n summaan. Tuolla rahalla tehdään etupäässä tätä lehteä, mutta muutakin:

Kevätkokouksen yhteydessä järjestetään - todennäköisesti yhteistyössä journalistijärjestöjen kanssa - seminaari aiheesta "Tv- ja elokuva-dokumentit - tietoja vai viestintää". Syksyllä järjestetään laajojen *Tiedotustutkimuksen* 5-vuotisjuhlintojen yhteydessä seminaari joka kartoittaa suomalaisen viestintätutkimuksen eri suuntauksia. Hallitus täsmentää muiden seminaarien ja jäseniltojen aiheet myöhemmin. Samalla katseet suuntautuvat Riemukaareen: IAMCR:n 13. yleiskokous pidetään syksyllä 1982 Pariisissa. Yhteismatka on aina yhteismatka, olkoon se sitten kansallinen tai pohjoismainen, päätettiin hallituksen tutkia.

Mediamonopolit kasvavat - missä viipyy kritiikki ja tutkimus? Tällaisen kysymyksen pohjalta järjesti TOY ry vuosikokouksensa jatkoksi illanvieton 30. marraskuuta Lehdistöklubilla. Ei ole tiedossa, oliko teema siksi kiinnostava vai houkuttelivatko nimetyt alustajat, mutta sali oli aivan täynnä toimittajia ja tutkijoita.

Pyydetty puheenvuorot kuultiin professori Pertti Hemänukselta, tutkija Jukka Haapasalolta ja toimittaja Pertti Klemolalta. Sekä ensiksi että viimeksi mainittu olivat yhtä mieltä siitä, että konkreettinen tutkimus on todella jäänyt jälkeen joukkotiedotusinstituutioiden kehityksestä. Hemänuus etsi syitä tähän tutkimuksen mystifioivasta, kamarioppineesta muotivirtauksesta ja itse instituutioiden sulkeutuneisuudesta. Klemola puolestaan näki keskeiseksi syyksi aikakauden ilmapiirin.

Haapasalo problematisoi omassa puheenvuorossaan itse konkreettisen tutkimuksen luonteen. Hän arveli, että suomalaisen tiedotusopillisen marxismin ns. uuden aallon konkreettiset näytöt ovat vasta tulossa.

Pari tuntia jatkuneessa yleisökeskustelussa esiin nousivat alalla vallitsevien tutkimusperinteiden väliset konfrontaatiot.

Lukemalla lukien

MIETTINEN, Jorma. Sanomalehtien lukeminen. Maakuntien ykköslehtien lukijoiden kiinnostus sekä väline- ja sisältökäyttö. *Viestintätutkimuksen Seuran julkaisusarja*, nro 2. Espoo, Weilin + Göös, 1980.

Pitkästä aikaa tiedotusopissa on tehty laaja empiirinen työ ja esitetty siihen perustuva väitöskirja, kun Jorma Miettinen (yli vuosi sitten) puolusti tutkimustaan *Sanomalehtien lukeminen*. Pitkästä aikaa - vaikka näin sanomalla kenties hieman sorsinkin Seppo Sisätön ja Hannu Märkälän väitöskirjatöitä vuodelta 1977. Näitä töitä ei kuitenkaan esitetty tiedotusopissa, vaan läheisillä opinaloilla.

Tarkastelen Miettisen työtä lähinnä kahdelta kannalta; työn teoreettisen merkityksen näkökulmasta sekä työssä käytetyn uudentyypisen tietojenkeruun menetelmän kannalta.

VIESTINNÄN TUTKIMUS JA TEORETISOINNIN VAIKEUS

Jukka Haapasalo (1977, 1) lainaa seuraavaa Veikko Pietilän määritelmää (alkuperäistä lähettä en kyennyt löytämään):

"Vaativassa, tiedettä muodostavassa mielessä tieteellistä tutkimustyötä ei ole vielä havaittavien tosiseikkojen kokoaminen, järjestely ja kuvaaminen (vaikka tämä on sen välttämätön vaihe), vaan vasta pyrkiminen noiden tosiseikkojen kautta ilmenevien, todellisuutta hallitsevien lainalaisuuksien tiedostamiseen."

Koko sen ajan, jonka itse olen tiedotusopin ja viestinnän tutkimuksen kehitystä seurannut - 1960-luvun lopusta alkaen - on teoreettista kehittelyä pidetty vaikeana tai jopa mahdottomana. Tunnetulla tienristeys-kielikuvalla on meilläkin ollut laaja kannatuksensa. Ja nyt, jos sovelletaan yllä olevaa lainausta Miettisen työhön, näyttää siltä, ettei juuri ole päästy puusta pitkään.